

INŠTITÚT ĽUDSKÝCH PRÁV: AK FIRMY NÚTIA ZAMESTNANCOV PLOŠNE SA TESTOVAŤ, PÁCHAJÚ TRESTNÚ ČINNOSŤ

- CZ24 News | 1. února 2021

SLOVENSKO: Vydierať zamestnancov hrozbou prepustenia za neúčast' na celoplošnom testovaní je protizákonné. Trestného činu sa dopúšťajú aj riadiaci pracovníci, ktorí takýto pokyn vykonávajú voči zamestnancom., píše v [právnej analýze](#), ktorú vypracovala mimovládna organizácia Inštitút ľudských práv.

„Vydierať zamestnancov hrozbou prepustenia zo zamestnania v dôsledku neúčasti na nadchádzajúcom celoplošnom testovaní je zo strany zamestnávateľa protizákonné. Trestného činu sa dopúšťajú aj riadiaci pracovníci, ktorí takýto pokyn vykonávajú voči zamestnancom,“ uvádzajú autori právnej analýzy, ktorú v súvislosti s množiacimi sa svedectvami o neštandardných praktikách niektorých firiem vypracovala mimovládna organizácia Inštitút ľudských práv (ILP).

“Ak sa zamestnanec rozhodne neabsolvovať dobrovoľné testy, nemôže sa z rozhodnutia vlády dostaviť do práce. Zamestnávateľ je v takomto prípade povinný to ospravedlniť a evidovať ako prekážku v práci z dôvodov všeobecného záujmu pre plnenie občianskych povinností podľa § 136 ods. 1 Zákonníka práce. Zo strany zamestnávateľov je nezákonné zamestnancov k účasti na testoch donucovať pod hrozbou prepustenia alebo podmieňovať vyplatenie variabilných zložiek mzdy, dochádzkového bonusu, hospodárskych prémie či 13. či 14. platu účasťou na celoplošnom testovaní,“ približuje Alena Krempaská, programová riaditeľka Inštitútu ľudských práv.

Podľa jej slov organizácia dostala už desiatky podnetov ako regionálne firmy aj nadnárodné korporácie rôznymi spôsobmi vyvíjajú nátlak na zamestnancov. Ďalšie podnety riešia odborové zväzy a iné mimovládne organizácie.

“Pri trestnom čine vydierania nejde len o vyhrážku násilím, ale aj vyhrážku pod hrozbou inej ťažkej ujmy. Podľa relevantnej judikatúry (rozhodnutie OS č. R 10/1979-I) možno za ťažkú ujmu považovať

aj ujmu v rodinnom živote za situácie, kedy sa ujma ako ťažká javí objektívne a keď ju napadnutý ako ťažkú ujmu pociťuje, pričom musí ísť o neoprávnenú vyhrážku. Vydieranie k účasti na teste, ktorý zamestnávateľ neorganizuje, podmienené hrozbou okamžitej straty zamestnania a príjmu počas koronakrízy tieto znaky napĺňa. Zároveň je dôležité si uvedomiť, že trestného činu sa dopúšťa konkrétna osoba, teda v tomto prípade aj riadiaci pracovník, napríklad vedúci prevádzky a fakt, že takýto pokyn získal od vedenia firmy, ho nevyvíňa. Firmy majú možnosť testovanie nariadiť a zabezpečiť na vlastné náklady,” vysvetlil JUDr. Daniel Grejták.

Právnik dodáva, že ak by sa nejaký zamestnávateľ predsa len uchýlil k prepusteniu z pracovného pomeru kvôli neúčasti na dobrovoľnom celoplošnom testovaní, zamestnanec má trvať na neplatnosti výpovede a obrátiť sa na súd, pretože takéto súdne procesy sú pre zamestnanca oslobodené od poplatkov.

“Všetci chápeme, že celoplošné testovanie s tak krátkou časovou prípravou je mimoriadne zložité aj pre zamestnávateľov, pretože môže prísť k značnému výpadku pracovnej sily. Štát firmy žiadnym spôsobom finančne nepodporí, čím de facto prinútil firmy, aby samy posielali zamestnancov na testovanie. Zamestnávatelia však nemôžu sankcionovať zamestnancov za to, že sa správajú v súlade so zákonom. Ak hľadajú vinníka, tak to nie je najslabší článok tohto reťazca, ale vláda. Tá mala účasť na testovaní podmieňovať pozitívne a výpadky v práci finančne kompenzovať. Vyzývame zamestnávateľov, aby od praktík vydierania upustili a vládu, aby zabezpečila kompenzačné mechanizmy,” uzavrel riaditeľ ILP Peter Weisenbacher.

Zdroj: <https://www.hlavnydennik.sk/>